

Sygnatura akt XIIC 1403/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2020r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sadu Okręgowego Hanna Ratajczak

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Słup - Ostrawska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lutego 2020r

sprawy z powództwa R. L.

przeciwko (...) SA z siedzibą w W.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 126.018, 69zł (sto dwadzieścia sześć tysięcy osiemnaście zł 69/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie

-od kwoty 39.999zł od dnia 15 lipca 2026r do dnia zapłaty

- od kwoty 86.018,94 od dnia 29 lipca 2014r do dnia zapłaty

2. Kosztami postępowania obciąża w całości pozwanego , pozostawiając szczegółowe rozliczenie kosztów referendarzowi sądowemu

/-/ Hanna Ratajczak

UZASADNIENIE

Pozwem z 27 lipca 2016 roku (k. 2- 45) powód R. L. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 126.018,69 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 86.018,94 zł za okres od 29 lipca 2014 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 39.999 zł za okres od 15 lipca 2016 roku do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż jest architektem, prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...). Jako architekt powód podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialność cywilnej. Ubezpieczycielem powoda w tym zakresie jest zakład pozwanego.

Powód na podstawie umowy z 03 września 2008 roku i 26 października 2011 roku zawartej z Gminą W. zobowiązał się do wykonania koncepcji i projektu oraz pełnienie nadzoru autorskiego w ramach zadania „Rewitalizacja zabytkowego centrum miasta W.-modernizacja Kino-Teatru (...) w W.”.

W dniu 17 września 2012 roku pełniąc nadzór autorski w trakcie wykonywania inwestycji powód uznał, że widoczność sceny z miejsc usytuowanych na balkonie nie jest satysfakcjonująca, wobec czego polecił, aby zwiększyć wysokość podestów, na których usytuowane były fotele na balkonie, a w konsekwencji zwiększyć wysokość pomiędzy sufitem sali, a podłogą balkonu. W tym celu powód polecił obniżenie całego balkonu poprzez obniżenie rzędnej położenia głównej belki. Błąd ten spowodował konieczność wyburzenia balkonu i wykonania dokumentacji projektowej

zamiennej. Inwestor (Gmina W.) poniósł z tego powodu szkodę, na którą złożyły się koszty wybudowania balkonu, jego wyburzenia oraz wykonania dokumentacji projektowej zamiennej, którą poszkodowany wycenił na kwotę 126.018,69 zł. Szkada została zgłoszona pozwanemu pismami z 24 marca i 16 kwietnia 2014 roku. Pozwany decyzją z 28 lipca 2014 roku odmówił wypłaty odszkodowania podnosząc, iż roszczenie uległo przedawnieniu.

W odpowiedzi na pozew z 26 sierpnia 2016 roku (k. 54- 187) pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W uzasadnieniu pisma pozwany zaprzeczył twierdzeniom pozwu. Nadto zakwestionował legitymację czynną powoda, wskazując, iż brak jest jakiegokolwiek dokumentacji potwierdzającej wysokość kwoty dochodzonej pozwem oraz jej zasadność. Nabycie przez powoda, nieodpłatnie wierzytelności powstałej na skutek popełnienia przez niego błędów, narusza dyspozycję art. 5 kc.

Powołując się na art. 144 ustawy prawo zamówień publicznych, wskazał, iż roszczenie z umowy o dzieło jaką jest umowa o opracowanie dokumentacji projektowej przedawniają się z upływem 2 lat od jej terminu wykonania. Termin przedawnienia upłynął więc 31marca 2011 roku.

Nadto z ostrożności procesowej pozwany wskazał, iż na podstawie umowy z dnia 03 września 2008 roku powód miał otrzymać ryczałtowe wynagrodzenie za nadzór autorski w wysokości 4.750 zł netto, płatne po wykonaniu robót budowlanych wykonanych na podstawie dokumentacji budowlanej będącej przedmiotem tej umowy. Powód nie wykazał aby przysługiwało mu wynagrodzenie za nadzór autorski w kwocie 39.999,75 zł.

Nadto pozwany wskazał, iż druga umowa z 26 października 2011 roku dotyczy projektu zamiennego dla dokumentacji projektowej, nie wynika jednak z jej treści w jakim zakresie projekt pierwotny miałyby być zmieniony. W ramach tej umowy powód miał pełnić nadzór autorski w ramach ogólnego wynagrodzenia ryczałtowego. Nadzór autorski nie obejmował zmian w projektach, a dopuszczał jedynie uzupełnienie szczegółów dokumentacji projektowej. W ocenie pozwanego pełnienie nadzoru autorskiego nie obejmuje dokonywania zmian w dokumentacji projektowej poprzez zmianę koncepcji budowlanej. Czymś innym jest wprowadzenie materiałów zamiennych wyjaśnienie dokumentacji, a czymś innym zmiany projektowe. Prace projektowe mają bowiem charakter umowy o dzieło, a nadzór autorski ma charakter zlecenia bowiem sprowadza się do nadzoru nad realizacją projektu. Nadto pozwany wskazał, że z załączonego do pozwu odpisu e-maila wynika, że nie powód dokonał zmian w projekcie balkonów.

Pozwany podniósł zarzut nie wykazania wysokości szkody objętej roszczeniem, jej zawyżenie o podatek VAT oraz przedawnienie tych roszczeń. Wskazał także, że powoda łączyły umowy z Gminą W., a nie z domem (...) w W., który następnie zawarł umowy z wykonawcami robót objętych projektem. Powoda nie łączyła żadna umowa z (...) w W.. Z ostrożności procesowej pozwany dodatkowo podniósł zarzut braku zasadności dochodzenia odsetek ustawowych od kwoty 86.018,94 zł. Tak więc powód nie może domagać się odsetek od dnia 29 lipca 2014 roku, a jedynie od dnia wytoczenia powództwa.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska procesowe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. L. od 23 marca 2001 roku prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą R. L. (...), w zakresie architektury.

W okresie od 15 kwietnia 2011 roku do 14 kwietnia 2016 roku powód był objęty przez pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W., obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej architektów.

Dowód: wydruk z (...) (k. 13), poświadczona za zgodność z oryginałem kopia potwierdzenia zawarcia obowiązkowego ubezpieczenia OC (k. 17, 18, 19, 20, 21)

W dniu 03 września 2008 roku została zawarta umowa nr (...), pomiędzy Gminą W., a firmą (...) jako zwycięzcą przetargu nieograniczonego ogłoszonego w dniu 18 lipca 2008 roku. Powód jako wykonawca, na podstawie zawartej umowy przyjął do realizacji „ wykonanie koncepcji i projektu oraz pełnienie nadzoru autorskiego w ramach zadania pn. „Rewitalizacja zabytkowego centrum Miasta W.- modernizacja kino-teatru (...) w W.. Zamówienie obejmowało wykonanie koncepcji programowo- przestrzennej, dokumentacji projektowo- kosztorysowej oraz wykonanie nadzoru autorskiego.

Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy ustalono jako ryczałtowe, niepodlegające zmianie, na kwotę 115.900 zł brutto w tym 17.385 zł tytułem wynagrodzenia za wykonanie koncepcji, 92.720 zł brutto tytułem wynagrodzenia za wykonanie dokumentacji projektowo- kosztorysowej oraz 5.795 zł brutto tytułem wynagrodzenia za prowadzenie nadzoru autorskiego. Umowa dwukrotnie została zmieniona w zakresie ustalenia terminów wykonania przedmiotu umowy.

Dowód: poświadczona za zgodność oryginałem kopia umowy nr (...) wraz z aneksami (k. 22- 25)

W dniu 26 października 2011 roku Gmina W. zawarła umowę nr (...) z firmą (...) w przedmiocie wykonania projektu zamiennego dla dokumentacji projektowej, dla której Gmina W. uzyskała pozwolenie na budowę nr (...) wydanego przez Starostę (...) z 15 września 2010 roku. Na mocy tej umowy powód był zobowiązany do sporządzania całości dokumentacji projektowej oraz sprawowania nadzoru autorskiego. Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły na kwotę 53.997 zł brutto.

W dniu 19 stycznia 2012 roku powód przekazał dokumentację zawierającą opracowanie dot. „Przebudowy i rozbudowy kino- teatru (...) w W., ul. (...) w W., działka nr (...).

Dowód: poświadczona za zgodność z oryginałem kopia umowy nr (...) (k. 26-30), poświadczona za zgodność z oryginałem kopia protokołu przekazania z 19 stycznia 2012 roku (k. 31- 31v)

W toku prowadzonych prac, pełniąc nadzór autorski nad realizacją projektu R. L. dokonał zmiany, wskazując na konieczność obniżenia poziomu balkonu. Następnie przekazał wykonawcy wadliwy projekt rzędnej wysokości balkonów. Pobudowany według nowego projektu balkon był wadliwy, albowiem zakres widoczności części siedzisk został ograniczony.

Błędne zalecenia powoda dotyczące obniżenia balkonu, zawarte w e-mailu z 17 września 2012 roku oraz wynikające z rysunku znajdującego się na karcie 192 akt spowodowały konieczność wyburzenia balkonu i wykonania dokumentacji projektowej zastępczej. Powód popełnił błąd zalecając obniżenie balkonu.

Dowód: poświadczona za zgodność z oryginałem kopia wydruku wiadomości e-mail (k. 32, 33), zeznania świadków K. K., S. B. (e-protokół z 23 stycznia 2017 roku k. 241), W. S. (e-protokół z 14 grudnia 2017 roku (k. 325), opina biegłego sądowego A. K. (1) z 07 grudnia 2018 roku (k. 423- 439), dokumentacja projektowa (płyta CD k. 187)

Z uwagi na powyższe w majątku inwestora powstała szkoda, która następnie została zgłoszona pozwanemu.

Po rozpatrzeniu zgłoszonych roszczeń pozwany pismem z 28 lipca 2014 roku poinformował, że odszkodowanie nie może zostać przyznane. Na skutek złożonego przez powoda odwołania, pozwany ponownie poinformował, że nie znajduje podstaw do zmiany stanowiska zajętego przez zespół likwidujący zgłoszone roszczenie, argumentując swoją decyzję, że roszczenie uległo przedawnieniu.

Dowód: poświadczona za zgodność z oryginałem kopia pisma z 25 kwietnia 2014 roku (k. 35-35v), poświadczona za zgodność z oryginałem kopia pisma z 28 lipca 2014 roku (k. 36- 37), poświadczona za zgodność z oryginałem kopia pisma 03 listopada 2014 roku (k. 38-39), poświadczona za zgodność z oryginałem kopia pisma z 04 grudnia 2014 roku (k. 40), kopia akt szkody (k. 91-116v, 117-174v)

Z uwagi na powyższe, aby rozliczyć szkodę, za którą odpowiedzialność ponosi powód, w dniu 20 listopada 2015 roku Gmina W., (...)(dalej (...)) oraz R. L. prowadzący działalność pod firmą (...) zawarli porozumienie. W treści porozumienia powód zobowiązał się przygotować w terminie 14 dni projekt zamienny do dotychczas wykonanego.

Strony nadto potwierdziły, iż projektant (powód) dostarczył w dniu 17 września 2012 roku informację dotyczącą obniżenia rzędnej wysokości balkonów i przekazał e-mailem do wykonawcy w dniu 19 września 2012 roku wadliwy projekt rzędnej balkonów. Na podstawie zawartego porozumienia, projektant usunął wady dostarczając (...) drogą e-mailową w dniu 03 lipca 2014 roku, a następnie w późniejszym terminie około sierpnia 2014 roku podczas wizyty na budowie w wersji papierowej niewadliwy projekt oraz uznał i zobowiązał się pokryć (...) koszty usunięcia wad w kwocie **126.018,69 zł** (ust. 5 porozumienia).

Strony porozumienia potwierdziły, iż powodowi przysługiwała należność w kwocie 39.999,75 zł tytułem faktury nr (...) za pełnienie nadzoru autorskiego, na podstawie umowy nr (...) z 18 lutego 2014 roku. Strony ponadto potwierdziły, iż (...), za zgodą Gminy dokonał potrącenia wzajemnych należności projektanta (powoda) z tytułu wskazanej powyżej faktury, z roszczeniami (...) względem projektanta omówionymi j/w (ust. 6 porozumienia).

Nadto Gmina W. i (...) przeniosły na powoda przysługujące im wobec (...) roszczenie z tytułu naprawienia szkody omówionej w ust. 5.

Dowód: poświadczona za zgodność z oryginałem kopia porozumienia z 21 listopada 2015 roku (k. 41-42), kopia faktury VAT nr (...) (k. 199), kopia umowy z 18 lutego 2014 roku wraz z aneksem (k. 200- 205), kopia noty księgowej (k. 206), zeznania powoda (e-protokół z 22 marca 2018 roku k. 342)

Następnie pismem z 24 czerwca 2016 roku powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 126.018,69 zł, w terminie 14 dni od doręczenia pisma.

Pozwany uznał, iż nie ma podstaw prawnych do przyjęcia odpowiedzialności i wypłaty odszkodowania.

Dowód: poświadczona za zgodność z oryginałem kopia pisma z 24 czerwca 2016 roku (k. 43-44v), poświadczona za zgodność z oryginałem kopia pisma z 18 lipca 2016 roku (k. 45- 45v), kopia akt szkody (k. 91-116v, 117-174v)

Pobudowany wadliwie balkon wymagał wyburzenia i zrealizowania nowego według skorygowanego projektu. Koszt wyburzenia balkonu wniósł 55.350 zł, które to prace zgodnie ze zleceniem z 22 kwietnia 2014 roku zostały wykonane przez (...) S.A. z siedzibą w R..

Po wykonaniu niezbędnych prac pobudowano nowy balkon, z mniejszą ilością miejsc siedzących oraz wyłącznie umiejscowiony na ścianie frontowej.

Dowód: kopia faktury VAT nr (...) (k. 196), kopia protokołu odbioru robót z 16 maja 2014 roku (k. 197) kopia wyceny z 10 marca 2014 roku (k. 198), zeznania świadków K. K., S. B. (e-protokół z 23 stycznia 2017 roku k. 241), W. S. (e-protokół z 14 grudnia 2017 roku (k. 325), poświadczona za zgodność z oryginałem kopia zlecenia z 22 kwietnia 2014 roku (k. 356), protokoły odbioru robót wraz z fakturami (k. 359- 365), wyciąg z rachunku bankowego (k.381-381v), umowa nr (...) z 02 grudnia wraz z aneksem (k. 382- 386)

Całkowite koszty wybudowania balkonu, jego wyburzenia oraz wykonania dokumentacji projektowej zamiennej zostały oszacowane przez biegłego na kwotę 251.101,62 zł brutto, niemniej jednak inwestor (poszkodowany) określił wartość poniesionej przez siebie szkody na kwotę 126.018,69 zł i w takiej wysokości domagał się od powoda (projektanta) jej naprawienia.

Dowód: kosztorys (opinia) biegłego sądowego R. K. z 19 lipca 2019 roku (k. 462- 479)

Przedstawiony stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom albowiem nie były przez strony kwestionowane, jak również nie budziły wątpliwości Sądu. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 244 § 1 kpc dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle art. 245 kpc dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Nadto sąd dokonał ustaleń na podstawie kopii dokumentów poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika procesowego, które mają moc dowodową dokumentu urzędowego.

Sąd zeznania świadków oraz powoda uznał jako wiarygodne. W szczególności podnoszone przez nich twierdzenia znalazły potwierdzenie w zgromadzonej w sprawie dokumentacji oraz wnioskach opinii biegłych. Świadkowie zeznawali spójnie i logicznie na okoliczności wykonywania przez nich obowiązków zawodowych, sąd nie miał zatem podstaw sądzić aby ich zeznania były niewiarygodne lub składane na korzyść strony postępowania. Również wątpliwości sądu nie budziła treść zeznań powoda. Zeznawała w sposób spójny, logiczny, rzetelnie udzielała odpowiedzi na zadane mu pytania. Podnoszone przez niego okoliczności wynikają z dokumentów zgromadzonych w sprawie, a których treść nie budzi wątpliwości sądu.

Sąd dokonując istotnych ustaleń w sprawie przede wszystkim oparł się na wnioskach opinii biegłych A. K. (1) z dziedziny architektury i urbanistyki z dnia 07 grudnia 2018 roku oraz R. K. z dziedziny budownictwa z 19 lipca 2019 roku.

Opinie wydane przez biegłych sądowych stanowiły pełnowartościowy i kluczowy dowód w sprawie w kwestii ustalenia czy na skutek działań powoda w majątku inwestora powstała szkoda oraz w jakiej wysokości.

Sąd ocenił, iż opinie zostały sporządzone w sposób jasny i rzeczowy. Sąd w dużej mierze oparł dokonane ustalenia faktyczne o wiadomości specjalne biegłych, działając w zaufaniu do biegłych sądowych, ich rzetelności i bezstronności. Sąd nie miał też wątpliwości co do tego, że biegli posiadają kompetencje i doświadczenie potrzebne do wydania opinii w sprawie. Sąd uznał obie opinie za w pełni przydatne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd pominął dokumentację dot. kontroli przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Ł. uznając że wyniki kontroli gospodarki finansowej podmiotu kontrolowanego pozostają bez znaczenia dla ustalenia czy przedmiotowa szkoda powstała oraz w jakiej wysokości.

Sąd nadto pominął dowód w postaci umowy użyczenia z 02 listopada 2001 roku wraz z aneksem (k.377- 379) jako nieprzydatny dla ustalenia istotnych okoliczności w sprawie.

Sąd zważył co następuje:

R. L. w zakresie prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, realizując zlecenie wynikające z umów zawartych z Gminą W. w dniach 03 września 2008 roku oraz z 26 października 2011 roku, doprowadził do powstania szkody.

Odpowiedzialność powoda wynika z treści art. 361 § 1 kc, który stanowi, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Natomiast odpowiedzialność pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. jako odpowiedzialnego z tytułu umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej opiera się na zasadzie odpowiedzialności kontraktowej. Zgodnie z dyspozycją art. 822 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Strony mogą postanowić, że umowa będzie obejmować szkody powstałe, ujawnione lub zgłoszone w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Ubezpieczyciel nie może przeciwko uprawnionemu do odszkodowania podnieść zarzutu naruszenia obowiązków wynikających z umowy lub ogólnych warunków ubezpieczenia przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nastąpiło ono po zajściu wypadku.

Przed merytoryczną oceną zasadności roszczenia sąd pochylił się nad zarzutem przedawnienia, podniesionym przez pozwanego.

Pozwany wskazał, iż zgodnie z art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 roku (Dz.U. Nr 19, poz. 177 ze zm.) roszczenie z umowy o dzieło jaką jest umowa o opracowanie dokumentacji projektowej przedawniają się z upływem 2 lat od jej terminu wykonania. Wobec faktu, iż omawiana dokumentacja została przez powoda przekazana w dniu 19 stycznia 2012 roku, roszczenie zgłoszone niniejszym pozwem w dniu 28 lipca 2016 roku nastąpiło bez dochowania dwuletniego terminu.

Zarzut pozwanego nie zasługiwał na uwzględnienie. Wskazać należy, że na podstawie przedmiotowych umów zawartych przez Gminę W. i powoda prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...), powód był zobowiązany do sporządzenia i przekazania dokumentacji projektowej jak również do prowadzenia nadzoru autorskiego w toku realizacji tego projektu.

Kiedy prace były w toku, powód dokonał zmian w projekcie, co spowodowało wadliwe pobudowanie balkonu, w ten sposób że część siedzisk miała ograniczoną widoczność, a powyższe zdeterminowało konieczność zburzenia dotychczas zrealizowanego balkonu i pobudowanie kolejnego według projektu zamiennego.

To mając na uwadze sąd nie ma wątpliwości, że szkoda powstała na skutek realizacji przez powoda nadzoru autorskiego, poprzez dokonanie korekt pierwotnie sporządzonego projektu budowlanego, która to zmiana nastąpiła w dniu 19 września 2012 roku. Powód w ramach prowadzonego nadzoru był uprawniony do wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie (art. 20 ust. 1 pkt 4b ustawy Prawo budowlane).

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy Prawo budowlane, nadzór autorski stanowi samodzielną funkcję techniczną w budownictwie, a więc działalność związaną z koniecznością fachowej oceny zjawisk technicznych lub samodzielnego rozwiązania zagadnień architektonicznych i technicznych oraz techniczno-organizacyjnych. Prawo budowlane zalicza do tego typu działalności, obok wykonywania nadzoru autorskiego, również takie funkcje, jak projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych, kierowanie budową lub innymi robotami budowlanymi, kierowanie wytwarzaniem konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz nadzór i kontrolę techniczną wytwarzania tych elementów, wykonywanie nadzoru inwestorskiego oraz sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych. W doktrynie wskazuje się, że istota nadzoru autorskiego polega na uzupełnianiu i korygowaniu rozwiązań projektowych w toku realizacji inwestycji oraz czuwaniu nad zgodnością wykonawstwa robót z projektem. Jest to więc działalność polegająca na nadzorowaniu realizacji projektu pod kątem zgodności wykonywanych robót budowlanych z tym projektem. Tak rozumiany nadzór autorski – jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego - nie jest dziełem w rozumieniu art. 627 kc czyli z góry określonym, sprawdzalnym rezultatem umowy. Sprawowanie nadzoru autorskiego odnosi się do już wykonanego projektu. Umowę w zakresie nadzoru autorskiego należy zaliczyć natomiast do umów starannego działania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., IV CSK 201/11).

W tym stanie rzeczy, sąd nie podzielił kwalifikacji prawnej dokonanej przez pozwanego uznając, że przedawnienie roszczeń odszkodowawczych z tytułu nienależytego wykonania umowy w zakresie prowadzenia nadzoru autorskiego następuje według zasad ogólnych i zastosowanie w przedmiotowej sprawie ma 3-letni okres przedawnienia wynikający z art. 118 kc.

Zgodnie z art. 819 kc § 4 bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do ubezpieczyciela przerywa się także przez zgłoszenie ubezpieczycielowi tego roszczenia lub przez zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Bieg przedawnienia rozpoczyna się na nowo od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie oświadczenie ubezpieczyciela o przyznaniu lub odmowie świadczenia.

Na skutek wszczętego postępowania likwidacyjnego pozwany pismem z 28 lipca 2014 roku odmówił wypłaty odszkodowania. Kiedy szkoda została zgłoszona przedmiotowe roszczenie nie było przedawnione.

Reasumując, po wydaniu, przez pozwanego pismem z 28 lipca 2014 roku, decyzji o odmowie wypłaty odszkodowania, bieg przedawnienia rozpoczął swój bieg na nowo, zatem powód składając niniejszy pozew w dniu 28 lipca 2016 roku, żądanie w nim zawarte zgłosił z zachowaniem terminu wynikającego z art. 118 kc..

Przechodząc do merytorycznej oceny żądania pozwu, sąd doszedł do przekonania, że roszczenie zasługiwało na uwzględnienie zarówno co do zasady jak i wysokości. Powód udowodnił wysokość podniesionej szkody oraz związek przyczynowy pomiędzy nienależytym wykonaniem umowy przez R. L., w spowodowaną szkodą w majątku inwestora (Gminy W.).

Źródłem szkody, która stanowi podstawę roszczenia odszkodowawczego w niniejszej sprawie, jest nienależyte wykonanie przez powoda umowy o nadzór autorski.

Powód w trakcie prac budowlanych, prowadząc wówczas nadzór autorski nad projektem, wprowadził zmiany polegające na obniżeniu balkonu. Na skutek tych pobudowano balkon, który był wadliwy. Część siedzisk nie miała bowiem odpowiedniej widoczności, a tym samym nie spełniały swojej funkcji. Wyłącznym rozwiązaniem było rozebranie istniejącej konstrukcji, zaprojektowanie i pobudowanie nowej, spełniającej wymogi budowlane. Na skutek powyższego dla inwestora powstały dodatkowe koszty, stanowiące jego szkodę.

Mając na uwadze powyższe sąd doszedł do przekonania, że istnieje adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wskazywaną szkodą, a nienależytym wykonaniem zobowiązania przez powoda poprzez wprowadzenie zmian do istniejącego projektu, co skutkowało pobudowaniem wadliwego balkonu.

Zgodnie z art. 361 § 1 kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Badanie kauzalności na gruncie art. 361 § 1 kc następuje poprzez przeprowadzenie dwuetapowego testu. W pierwszym etapie przedmiotem badania jest powiązanie typu *conditio sine qua non* pomiędzy zdarzeniem ujmowanym jako przyczyna szkody a skutkiem w postaci wystąpienia szkody. Dopiero w przypadku stwierdzenia tego typu powiązania, następuje przejście do drugiego etapu – badania normalności (adekwatności) istniejącego powiązania kauzalnego. Przy czym badanie kauzalności powinno każdorazowo uwzględniać całokształt okoliczności sprawy mających znaczenie dla oceny granicy między tymi skutkami, które można przypisać pozwanemu o naprawienie szkody, a tymi, których przypisać mu nie można. Zgodnie z dominującą obecnie koncepcją obiektywną, badanie to należy dokonywać *ex post* z punktu widzenia sądu z chwili orzekania (zob. m.in. M. Kaliński, *Szkoda na mieniu i jej naprawienie*, Warszawa 2008, s. 388 i n.; wyrok SN z 18.04.2002 r., II CKN 1216/00, OSNC 2003, z. 4, poz. 58; wyrok SN z 6.02.2004 r., II CK 433/02, zb. orz. LEX nr 163987).

Sąd w pierwszej kolejności ważył czy szkoda w majątku inwestora pojawiłaby się w przypadku braku zdarzenia szkodowego.

Jak wywodzi powód przedmiotowa szkoda powstała na skutek zmian wprowadzonych w projekcie, w toku wykonywania umowy o nadzór autorski. Pobudowano balkon w hali widowiskowej nie spełniający swojej funkcji (brak widoczności dla wszystkich miejsc). Powyższe spowodowało konieczność rozbiórki balkonu, zaprojektowanie i zbudowanie nowego.

W świetle tych okoliczności, w ocenie sądu błędne działanie powoda w czasie pełnienia nadzoru autorskiego stanowiło warunek konieczny szkody. Gdyby powód nie dokonał wadliwej decyzji w postaci zmiany projektu, nie byłoby konieczności wyburzenia tego balkonu i wykonania dokumentacji projektowej zastępczej, na co wskazywała biegła sądowa A. K. (2) w treści opinii z dnia 07 grudnia 2018 roku.

Z uwagi na powyższe sąd uznał, iż działanie powoda stanowiło warunek konieczny do powstania szkody w majątku inwestora i należy mu przypisać odpowiedzialność za powstały uszczerbek majątkowy.

W niniejszej sprawie dla wykazania wysokości szkody związanej z koniecznością rozbiórki balkonu, zaprojektowaniem i pobudowaniem nowego niezbędne było wydanie opinii przez biegłego z dziedziny budownictwa. Sąd ustalając istotne okoliczności sprawy, oparł się w całości na treści opinii biegłego R. K. z 19 lipca 2019 roku.

W niniejszej sprawie szkoda, za którą powód odpowiada stanowi kwotę 251.101,62 zł brutto- zgodnie z wyliczeniami biegłego. Niemniej jednak inwestor jako poszkodowany ustalił wysokość szkody na kwotę 126.018,69 zł, która podlegała wzajemnemu rozliczeniu i jest dochodzona niniejszym pozwem. Kwota ta stanowi całość szkody jaką inwestor ustalił, na skutek dokonania przez powoda błędnych czynności w czasie pełnienia przez niego nadzoru autorskiego.

Z obszernego materiału dowodowego zaoferowanego przez powoda w szczególności faktur oraz dokumentacji dot. realizacji inwestycji wynika jakie koszty zostały przez inwestora poniesione, a które także zostały szczegółowo wyliczone przez biegłego.

Reasumując sąd doszedł do przekonania, że wysokość szkody jakiej naprawienia domaga się w tej sprawie strona powodowa, z uwagi na nienależyte wykonanie umowy o prowadzenie nadzoru autorskiego, została należycie wykazana.

Mając na uwadze powyższe na podstawie powołanych przepisów sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 126.018, 69 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 39.999 zł od dnia 15 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, od kwoty 86.018,94 od dnia 29 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, o czym Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Powyższa kwota polegała zasądzeniu na rzecz powoda, albowiem na mocy zawartego porozumienia z dnia 15 listopada 2015 roku nabył przedmiotową wierzytelności w drodze cesji. Odnosząc się do kwestii nabycia tej wierzytelności przez powoda pod tytułem darmym jak wskazuje pozwany, sąd nie badał tej okoliczności uznając, że inwestor mógł swobodnie dysponować przysługującą mu wierzytelnością.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej należności głównej sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc, zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym, a zatem staje się ono wymagalne, z uwagi na brzmienie przepisu art. 455 kc, po wezwaniu dłużnika do zapłaty.

Żądanie zapłaty odsetek ustawowych od zasądzzonego świadczenia znajdowało uzasadnienie w powołanych wyżej przepisach.

Roszczenie powoda stało się wymagalne:

- a) w zakresie kwoty 86.018,94 zł wraz z wydaniem ostatecznej decyzji odmownej z 28 lipca 2014 roku, albowiem wydając decyzję pozwany zakończył postępowania likwidacyjne, tym samym wyjaśnił wszystkie okoliczności zgłoszonej szkody,
- b) w zakresie kwoty 39.999,75 zł wraz z upływem 14- dniowego terminu do zapłaty skutecznie doręczonego pozwanemu wezwania do zapłaty. Na tym etapie pozwany mógł ocenić zasadność żądania powoda tak co do zasady, jak i wysokości, termin zapłaty najpóźniej upłynął w dniu 14 lipca 2016 roku, zatem pozwany pozostaje w opóźnieniu z zapłatą wskazanej kwoty od dnia następnego tj. 15 lipca 2016 roku.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 kpc i obciążył nimi w całości pozwanego jako stronę przegrywając proces, przy czym szczegółowe rozliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu.

Mając na uwadze powyższe na podstawie powołanych przepisów należało orzec jak w sentencji wyroku.

Sędzia Hanna Ratajczak

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować;
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego;
3. odpis postanowienia o sprostowaniu wyroku proszę doręczyć pełnomocnikom stron;
4. ***Wykonanie zarządzenia wstrzymać do czasu przywrócenia normalnej pracy sądu poza doręczeniem postanowienia o sprostowaniu oczywistej omyłki w wyroku***
5. Przedłożyć za 14 dni od doręczenia lub z apelacją.

Poznań dnia 25 marca 2020 r.

/-/ Hanna Ratajczak